

УДК 378.011.31:785

[https://doi.org/10.31652/3041-1017-2026\(8-1\)-11](https://doi.org/10.31652/3041-1017-2026(8-1)-11)

ФОРМУВАННЯ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В КОНТЕКСТІ ВОКАЛЬНО – ДИРИГЕНТСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ

Наталія Кравцова¹ , Людмила Василевська-Скупа¹ , Анетта Омельченко¹

¹ ¹Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна

Надійшла до редакції / Received: 1.02.2026 Схвалено до друку / Accepted: 19.03.2026

Анотація

У статті авторами розглянуто актуальну проблему формування самоосвітньої компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в сучасних умовах вищої педагогічної освіти. Зроблено дефінітивний аналіз поняття «самоосвітня компетентність» як інтегрованого багатокомпонентного особистісного утворення, що включає мотиваційний, когнітивний, діяльнісний та рефлексивний компоненти й забезпечує здатність до неперервного самовдосконалення. Розкрито і обґрунтовано високий потенціал вокально-диригентських дисциплін (хорове диригування, хоровий клас, читання хорових партитур, хорознавство, хорове аранжування, постановка голосу) як ефективного засобу розвитку самоосвітньої компетентності, оскільки вони поєднують самостійну роботу здобувачів вищої освіти з хоровими партитурами, рефлексію виконавської діяльності, проектні завдання та використання сучасних цифрових технологій.

В результаті аналізу української та зарубіжної наукової літератури, діагностичних методів (спостереження, самооцінювання тощо) та багаторічного педагогічного досвіду визначено, що самоосвітня компетентність майбутніх учителів музичного мистецтва – це інтегративна якість особистості, що забезпечує здатність до самостійної, систематичної пізнавальної діяльності з метою безперервного загальнокультурного та професійного саморозвитку. Вона включає вміння планувати, організувати, здійснювати, оцінювати і коригувати власну освітню діяльність упродовж усього життя. Доведено, що системна вокально-диригентська підготовка підвищує мотивацію до самоосвіти, розвиває критичне мислення та забезпечує готовність майбутніх учителів музичного мистецтва до професійного зростання і творчого саморозвитку в умовах динамічних змін освітнього середовища.

Ключові слова: самоосвітня компетентність, майбутні учителі музичного мистецтва, вокально-диригентська підготовка, професійна самоосвіта, самоосвітня діяльність.

UDC 378.011.31:785

[https://doi.org/10.31652/3041-1017-2026\(8-1\)-11](https://doi.org/10.31652/3041-1017-2026(8-1)-11)

DEVELOPING SELF-DIRECTED LEARNING SKILLS IN FUTURE MUSIC TEACHERS IN THE CONTEXT OF VOCAL AND CONDUCTING TRAINING

Nataliia Kravtsova¹ , Liudmyla Vasylevska-Skupa¹ , Anetta Omelchenko¹

¹ Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine

Abstract

The article addresses the pressing issue of forming self-educational competence in future music teachers within the contemporary system of higher pedagogical education. A definitional analysis of the concept of self-educational competence is provided, interpreting it as an integrated, multi-component personal construct that includes motivational, cognitive, activity-based, and reflective components, and ensures the ability for continuous self-improvement.

The study reveals and substantiates the significant potential of vocal and conducting disciplines (choral conducting, voice production, choir class, choral score reading, choral studies, and choral arranging) as effective means of developing self-educational competence, since they combine independent work with choral scores, reflection on performance activity, project-based tasks, and the use of modern digital technologies.

Based on the analysis of Ukrainian and international scholarly literature, diagnostic methods (observation, self-assessment, etc.), and extensive pedagogical experience, it has been determined that the self-educational competence of future music teachers is an integrative personal quality that ensures the ability to engage in independent, systematic cognitive activity aimed at continuous general cultural and professional self-development. It encompasses the ability to plan, organize, implement, evaluate, and adjust one's own educational activities throughout life.

It is proven that systematic conducting and choral training enhances motivation for self-education, fosters critical thinking, and ensures the readiness of future music teachers for professional growth and creative self-development in the context of dynamic changes in the educational environment.

Keywords: self-educational competence, future music teachers, vocal and conducting disciplines, professional self-education, self-educational activity

Постановка наукової проблеми. Сучасні реформи, які відбуваються у вищій педагогічній освіті в Україні, зокрема в контексті реалізації Концепції Нової української школи та вимог до компетентнісного підходу, ставлять перед освітянами цілу низку проблем, серед яких проблема формування самоосвітньої компетентності майбутніх учителів набуває особливої актуальності. Модернізаційні процеси, що відбуваються в освітньому середовищі, зумовлюють перехід від традиційних норм освіти до інноваційних, які акцентовані на оснащення майбутнього вчителя музичного мистецтва технологіями професійної самоосвіти

і спрямовані на здійснення безперервного саморозвитку.

Загальновідомо, що професійна діяльність вчителя музичного мистецтва характеризується високою динамічністю, необхідністю постійно оновлювати свої знання у галузі мистецтва, зокрема музичного мистецтва, педагогіки, психології та цифрових технологій. Самоосвітня компетентність стає провідним фактором професійного саморозвитку, оскільки забезпечує здатність до самостійного планування, організації та рефлексії власної навчально-пізнавальної діяльності впродовж життя.

Означена проблема набуває особливого значення в контексті вокально-диригентської підготовки, яка є одним із ключових компонентів фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. У викладанні вокально-диригентських дисциплін («Хорове диригування», «Постановка голосу», «Хоровий клас», «Хорознавство», «Читання хорових партитур», «Хорове аранжування») поєднуються теоретична, виконавська, дослідницька та педагогічна складові, при цьому створюються унікальні умови для розвитку навичок самостійної роботи з музичним матеріалом. Водночас у науковій літературі потенціал саме цих дисциплін як засіб формування самоосвітньої компетентності не знайшов належного комплексного теоретичного осмислення. Існуючі дослідження переважно зосереджені на розкритті загальних аспектів самоосвіти або на окремих компонентах фахової підготовки. Актуальність даної проблеми посилюється необхідністю підготовки конкурентноспроможних фахівців, здатних до неперервного професійного самовдосконалення в умовах цифровізації освіти та культурних трансформацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В сучасній педагогічній науці та освітній практиці помітно зростає інтерес та посилюється увага до самоосвітньої компетентності та самоосвіти, які розглядаються як важливі чинники успішної професійної підготовки фахівців. На думку багатьох науковців самоосвітня компетентність розглядається як інтегративна особистісна якість, яка передбачає здатність людини самостійно визначати освітні цілі, планувати, організовувати освітню діяльність, а також здійснювати самооцінювання та виконувати самокорекцію власної діяльності. В працях Б. Жорняк, Н. Самарук, І. Сидорук, О. Кір'янової, Н. Ткаченко, В. Тернопільської чітко простежується думка, що у формуванні самоосвітньої компетентності велику роль відіграють мотиваційна установка, пізнавальний інтерес, волева саморегуляція і рефлексія. Структурно її визначають такі компоненти:

- мотиваційний (усвідомлення потреби у самонавчанні та внутрішня мотивація до самоосвіти);
- когнітивний (знання стратегій самоосвіти та вміння працювати з різними джерелами інформації);

- операційний (уміння планувати, організовувати, здійснювати і коригувати власну освітню діяльність);

- рефлексивний (здатність до самооцінки результатів, аналізу та вдосконалення власної самоосвітньої діяльності).

Ю. Демченко трактує дане поняття як інтеграційну особисту властивість, що забезпечується емоційно-ціннісним ставленням до саморозвитку і самоосвітньої діяльності, системою знань про планування і самореалізацію самоосвітньої діяльності, суб'єктно-особовим досвідом продуктивного рішення проблем розвитку...та готовністю до безперервного саморозвитку якостей професіонала» (Демченко, 2019).

І. Сидорук та Н. Корпач визначають самоосвітню компетентність як інтегровану якість особистості, що поєднує пізнавальні мотиви і наміри, ефективні самоосвітні знання і вміння, досвід самоосвітньої діяльності, а також систему цінностей, які формують готовність і здатність людини до ефективної самоосвітньої діяльності. Автори виокремлюють три її основних компоненти: мотиваційно-ціннісний, організаційно-процесуальний і рефлексивний (Сидорук, Корпач, 2024).

Проблема формування самоосвітньої компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва почала активно досліджуватися в українській педагогічній науці в останні роки. Вона знайшла своє відображення в наукових дослідженнях сучасних українських та зарубіжних науковців. Так, в працях О. Переверзевої культура самоосвіти розглядається як професійно необхідна якість сучасного фахівця. Авторка уточнює визначення понять «самоосвіта педагога-музиканта» і «культура самоосвіти педагога-музиканта» і розкриває педагогічний потенціал диригентсько-хорових дисциплін у її формуванні (Переверзева, 2021).

У дисертаційному дослідженні Ч. Танлінь розкривається потенціал вокально-хорового навчання у формуванні культури самоосвіти, яка визначається як інтегральне новоутворення, що включає загальну, фахову та педагогічну самоосвіту (Танлінь, 2021).

Проблема самоосвіти майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі професійної підготовки висвітлена в дослідженні І. Заболотного, який акцентує увагу на педагогічних принципах її організації.

Таким чином, аналіз наукової літератури свідчить про те, що дана проблема достатньо розроблена з точки зору загальних теоретичних засад самоосвітньої компетентності, проте бракує спеціальних теоретичних досліджень, в яких комплексно розкривається її формування саме в контексті диригентсько-хорової підготовки.

Мета статті. є теоретичне обґрунтування сутності, структури та педагогічного потенціалу вокально-диригентських дисциплін у формуванні самоосвітньої компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва.

Виклад основного матеріалу. Упродовж багатьох років у професійній підготовці здобувачів вищої освіти за предметною спеціальністю А4.13 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво) підтримувався баланс у поєднанні групових (лекційних, семінарських, практичних) та індивідуальних занять (в класах музичного інструменту, постановки голосу, хорового диригування тощо). Однак, в сучасних умовах здійснення освітнього процесу в сучасній вищій школі відбулось істотне скорочення індивідуальних годин, відведених на виконавську підготовку майбутнього вчителя музичного мистецтва і перерозподіл навчального навантаження з аудиторного на позааудиторне у вигляді самостійної роботи здобувачів. Така ситуація спричинила появу нових проблем: самоосвітня діяльність набуває безсистемного характеру, оскільки студенти-музиканти, маючи недостатній досвід самостійної роботи, здійснюють її без належної професійної спрямованості, що в свою чергу, призводить до зниження рівня їх професійної підготовки. Нагальне і непросте завдання музичної педагогіки полягає у формуванні культури самоосвіти здобувачів вищої освіти, що передбачає системну організацію їхньої самоосвітньої діяльності, що враховує сучасний стан і умови у вищій школі, специфіку музично-педагогічної освіти, багатий виховний, освітній і розвивальний потенціал вокального та диригентсько-хорового мистецтва.

Розв'язання окресленого завдання передбачає створення та впровадження комплексу педагогічних умов, здатних оптимізувати освітню практику з метою результативної організації процесу формування самоосвітньої компетентності майбутнього

вчителя музичного мистецтва засобами вокально-диригентських дисциплін.

Проблема вокально-диригентської підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва посідає чільне місце у сучасних науково-педагогічних дослідженнях, оскільки пов'язана з формуванням професійної компетентності, творчої індивідуальності та здатності до саморозвитку майбутнього фахівця. Аналіз наукових праць українських вчених засвідчує багатомірність підходів до осмислення сутності, змісту та педагогічного потенціалу вокального та диригентсько-хорового мистецтва у системі мистецько-педагогічної освіти.

Питання методології розвитку співацького голосу розглядають такі вітчизняні науковці, як: В. Антонюк, В. Вотріна, Л. Гринь, П. Голубев, Д. Євтушенко, І. Колодуб, Я. Кушка, М. Микиша, Ю. Юцевич; удосконалення вокальної та диригентської підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва досліджували Л. Василенко, Л. Василевська-Скупа, Н. Кравцова, О. Маруфенко, А. Омельченко, І. Швець та ін.

Відомо, що «вокальне мистецтво є потужним засобом всебічного виховання особистості, що впливає на її емоційну, особистісну сферу. Спів розвиває музичні здібності: музичний слух, художній смак, творчі здібності, формує співочий голос, є могутнім засобом естетичного виховання, одним із сильних чинників емоційного впливу на аудиторію» (Василевська-Скупа, Кравцова, Омельченко, 2026).

На думку Л. Василевської-Скупої, «вокальна підготовка об'єднує комплекс фахових компетентностей, якими має володіти майбутній учитель музичного мистецтва, здійснюючи художньо-педагогічне спілкування з вихованцями, а саме: знання основ вокальної методики, володіння співацьким голосом, комунікативною й артистичною майстерністю. Від рівня вокальної майстерності вчителя під час вивчення шкільної пісні чи хорової партії залежить ефективність сприйняття учнями музичного твору і якість його виконання» (Василевська-Скупа, 2014). В той же час, аналізуючи предметний аспект вокальної підготовки вчителя музичного мистецтва, В. Антонєць підкреслює важливість знань про анатомічну будову голосового апарату, правильне визначення типу голосу, постановку

вокального дихання, вироблення єдинорегістрового звучання, прийомів голосоведення, розвиток внутрішнього слуху й інтонаційної культури (Василевська-Скупа, Кравцова, Омельченко, 2026).

Зокрема, А. Растрігіна розглядає диригентсько-хорову підготовку як складний інтегративний процес, спрямований на формування професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва, який акумулює в собі виконавський, педагогічний та творчий компоненти. Авторка наголошує на необхідності оновлення змісту цієї підготовки відповідно до сучасних освітніх парадигм і акцентує увагу на розвитку критичного мислення, креативності та здатності до саморозвитку особистості (Растрігіна, 2022)

Диригентсько-хорова діяльність як важливий педагогічний ресурс формування професійних якостей майбутнього вчителя музичного мистецтва знайшла своє відображення в наукових працях, присвячених проблемам інтерпретації хорових творів. Л. Ф. Пушкар, І. П. Коган О. П. Гламаздіна наголошують, що інтерпретація розглядається як багаторівневий процес осмислення музичного тексту, який включає аналітичне прочитання партитури, емоційно-образне переживання та його сценічне втілення. Автори підкреслюють роль індивідуального стилю диригента як важливого чинника художньої інтерпретації твору, що визначає унікальність виконавського прочитання. На думку науковців, художня інтерпретація є не лише технічно-виконавським процесом, а й формою художньо-комунікативної взаємодії між учителем-диригентом, учнями-виконавцями та композиторським текстом. Вона розглядається як засіб розвитку музичного мислення, емоційної чутливості та колективної творчості, що особливо важливо в контексті професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. В наукових джерелах наголошується на новаторський характер процесу виконавської інтерпретації хорових творів, оскільки він зумовлений інтеграцією театральних, сценічних та мультимедійних засобів виразності. Це, в свою чергу, посилює роль диригента як художнього інтерпретатора (Пушкар, Коган, Гламаздіна, 2024).

Цикл вокально-диригентських дисциплін має високий педагогічний потенціал для

формування самоосвітньої компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва завдяки свої інтеграційній природі. Кожна з дисциплін виконує власну специфічну функцію, водночас взаємодіючи з іншими у єдиному професійно-освітньому процесі. Зміст кожної дисципліни охоплює п'ять напрямів професійної підготовки: теоретичний, технологічний, дослідницький, виконавський і педагогічний. Це створює умови для поліфункціональної діяльності здобувача вищої освіти, максимально наближеної до реальної професійної практики вчителя музичного мистецтва.

Хорове диригування як обов'язкова навчальна дисципліна безпосередньо формує виконавсько-інтерпретаційні та рефлексивні компоненти самоосвітньої компетентності. У процесі опанування даної обов'язкової навчальної дисципліни у студентів розвивається здатність до самостійного аналізу хорової партитури, формуються навички індивідуального інтерпретаційного мислення, розвивається самоконтроль диригентських жестів і художнього образу, стимулюється потреба в постійному самовдосконаленні техніки диригування. У процесі індивідуальних занять студенти змушені самостійно працювати над хоровими партитурами, шукати виконавські рішення, аналізувати різні інтерпретації хорових творів. В результаті чого формується ядро самоосвітньої компетентності – уміння вчитися через практичну діяльність і рефлексію.

Хорознавство забезпечує науково-теоретичне підґрунтя для всіх практичних дисциплін. Його роль полягає у формуванні системних знань про історію хорового мистецтва, стилі, жанри; розумінні закономірностей вокально-хорового виконавства; розвитку аналітичного мислення; опануванні методології музично-теоретичного аналізу хорових творів. Самоосвітній компонент проявляється в тому, що здобувачі навчаються працювати з науковими джерелами, самостійно поглиблюють знання про твори і композиторів, формують навички інформаційного пошуку та критичного аналізу. Це забезпечує когнітивну основу самоосвіти – вміння самостійно здобувати та структурувати знання.

У структурі професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва навчальна дисципліна «Читання хорових

партитур» посідає важливе місце, оскільки забезпечує формування здатності для цілісного осмислення музичного тексту та виступає підґрунтям для розвитку аналітико-інтерпретаційних умінь. Необхідною умовою професійної діяльності вчителя музичного мистецтва є оволодіння навичками внутрішнього слухового уявлення звучання партитури, виявлення структурних, гармонічних і ритмічних особливостей хорового твору, що забезпечує дана дисципліна. В контексті формування самоосвітньої компетентності дана дисципліна передбачає високий рівень індивідуалізації навчальної діяльності. Робота з хоровою партитурою потребує від здобувача вищої освіти самостійного аналізу нотного тексту, співвіднесення з теоретичними знаннями, розвиненого внутрішнього слуху та розвитку здатності до прогнозування звучання. Такий процес стимулює активізацію пізнавальної діяльності, формує навички самокорекції та рефлексії, що є ключовими складовими самоосвітньої компетентності.

Хоровий клас виступає практичною і творчою лабораторією, де формується не лише виконавська, а й педагогічна культура. Дана навчальна дисципліна виконує ряд функцій, як от: розвиток навичок роботи в колективі; формування здатності до самоаналізу власного вокально-хорового виконання; виховання слухової уваги і самокорекції; набуття досвіду взаємонавчання. На практичних заняттях у здобувача вищої освіти формується оцінне ставлення до себе через призму ансамблю, порівняння власного виконання з іншими, розвиваються навички саморегуляції в колективній творчості, що формує соціально-комунікативний компонент самоосвіти – навчання через взаємодію і зворотний зв'язок.

Хорове аранжування – навчальна дисципліна, яка найбільше розвиває і розкриває творчий потенціал здобувачів і безпосередньо активізує їхню дослідницьку діяльність. У контексті професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва означена дисципліна виконує низку важливих функцій, зокрема сприяє розвитку вміння трансформувати музичний матеріал відповідно до різних типів хорового складу, формування навичок гармонічного мислення, застосуванню творчого підходу до інтерпретації музичного

тексту тощо. Водночас самоосвітній потенціал даної дисципліни реалізується через залучення студентів до самостійної творчої діяльності, що передбачає експериментування з фактурними і гармонічними моделями, аналіз різних варіантів аранжування, а також розвиток здатності до самонавчання на основі практичного досвіду, рефлексії та пошукової активності. В результаті це сприяє формуванню креативно-дослідницького компонента самоосвітньої компетентності, що ґрунтується на навчанні у процесі творчого пошуку.

Вокально-диригентські дисципліни у сукупності утворюють цілісну систему формування самоосвітньої компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва. Самостійна робота здобувачів вищої освіти у процесі вокально-диригентської підготовки є провідним видом навчально-пізнавальної діяльності, яка включає: читання хорових партитур, аналіз хорових творів, постановку голосу, підготовку до практичних занять, створення аранжувань та рефлексію власної вокально-диригентської діяльності. В цьому зв'язку на формування диригентських та вокальних фахових компетентностей «особливе значення має міждисциплінарна інтеграція як цілеспрямоване посилення міждисциплінарних зв'язків навчальних дисциплін, в яких має бути збережена теоретична і практична цілісність» (Василевська-Скупа, Кравцова, Омельченко, 2026).

Такі форми навчальної діяльності, як лекції, практичні заняття, семінари, індивідуальні заняття, аудиторна і позааудиторна самостійна робота чергуються між собою та доповнюють одна одну, розвиваючи навички самоорганізації.

Формування самоосвітньої компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва – це складний багаторівневий процес, в якому викладач впливає на здобувача з різних позицій, використовуючи необхідні стилі педагогічного спілкування. Дотримуючись демократичного стилю педагогічної діяльності як найбільш доцільного й ефективного, цей процес слід здійснювати в режимі цілеспрямованого індивідуального виховання, в основі якого лежить ідея постійної творчої взаємодії здобувача і викладача. Для викладача здобувач освіти виступає в ролі рівноправного партнера в спілкуванні, як молодший колега в спільному пошуку знань. Викладач спонукає його до

прийняття рішень, вдаючись до активних форм навчання; вимагає від нього свідомих інтелектуальних і емоційних затрат; враховує думку студента, активізує критичне, творче мислення і самостійність суджень.

Спираючись на аналіз наукової літератури і особистий досвід, ми вважаємо, що особистий приклад викладача є важливою складовою процесу формування самоосвітньої компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва. На початковій стадії навчання здобувач займає позицію учня, на другій – співробітника, на третій стадії стає головною дійовою особою і виходить на колегіальний рівень навчально-педагогічної взаємодії з викладачем. При цьому динаміка позицій викладача виглядає наступним чином: на першій стадії він головна дійова особа, на другій – співробітник, на третій – консультант.

На нашу думку, правильно організована навчально-педагогічна взаємодія дозволить виявити такі межі особистої і професійної взаємодії викладача і здобувача, які дозволять послідовно формувати самоосвітню компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Таким чином, ми дійшли висновку, що формування самоосвітньої компетентності майбутніх вчителів музичного мистецтва – це складний процес, який протікає під впливом багатьох факторів, що спонукає до розробки спеціального педагогічного супроводу, який сприятиме системній побудові процесу самоосвіти здобувача у процесі вокально-диригентської підготовки та дозволить

підвищити рівень культури самоосвіти майбутнього вчителя музичного мистецтва..

Висновки. Отже, проведене теоретичне дослідження дозволяє стверджувати, що формування самоосвітньої компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва є багатовимірним і динамічним процесом, зумовленим впливом багатьох чинників, зокрема педагогічних, психологічних і художньо-дидактичних. У зв'язку з цим актуалізується необхідність цілеспрямованої організації педагогічного супроводу, який забезпечує не епізодичний, а системний характер самоосвітньої діяльності здобувачів вищої освіти у процесі вокально-диригентської підготовки.

Ефективність формування самоосвітньої компетентності значною мірою залежить від інтеграції теоретичної підготовки з практичною діяльністю, активізації механізмів рефлексії, розвитку творчої самостійності та створення освітнього середовища, орієнтованого на саморозвиток особистості. В даному контексті вокально-диригентські дисципліни становлять не лише змістову основу професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва, а й є дієвим засобом формування здатності до самопізнання, інтерпретації та художнього самовираження.

Встановлено, що впровадження спеціально розробленого педагогічного супроводу сприяє підвищенню рівня самоосвітньої компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва, оскільки забезпечує послідовність, цілеспрямованість і рефлексивність їхньої навчально-професійної діяльності.

Список використаних джерел

- Василевська-Скупа, Л.П. (2014)** Формування комунікативної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва: монографія. Вінниця: Планер, 208.
- Василевська-Скупа, Л. П., Кравцова, Н. Є., Омельченко, А. І. (2026)** Теоретичні та практичні засади використання інноваційних технологій у професійній підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва : монографія. Вінниця : ВДПУ, 164. DOI: <https://doi.org/10.31652/378.147-2026-1-164>
- Василевська-Скупа, Л. П., Кравцова, Н. Є., Швець, І. Б. (2023)** Міждисциплінарна інтеграція як важливий чинник професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія: Теорія і методика мистецької освіти. Вип. 29, 50-57. <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series14.2023.29.06>
- Демченко, Ю. (2019).** Самоосвітня компетентність - невід'ємна складова частина професійної компетентності (діяльності) майбутнього учителя. Актуальні питання гуманітарних наук, 23 (1), 154-159. <https://doi.org/10.24919/2308-4863.1/23.166160>
- Заболотний, І. (2022).** Самоосвіта майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі професійної підготовки. Молодь і ринок. 5 (203), 138-142.
- Переверзева, О. (2021).** Формування культури самоосвіти майбутнього викладача музичного мистецтва в процесі диригентсько-хорової підготовки. Актуальні питання гуманітарних наук, 35(4), 274-279. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-4-41>
- Пушкар, Л. Ф., Коган, І. П., Гламаздіна, О. П. (2024).** Проблема виконавської інтерпретації хорового твору у процесі професійної підготовки диригента-хормейстера. Слобожанські мистецькі студії, 2 (5), 81-85. <https://doi.org/10.32782/art/2024.2.16>
- Растрігіна, А. М. (2021)** Диригентсько-хорова підготовка майбутнього педагога-музиканта в контекстуальному полі педагогіки свободи: до постановки проблеми. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training*, 299-306. <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2021-60-299-306>
- Сидорук, І., Корпач, Н. (2024).** Сутність та структура самоосвітньої компетентності здобувачів вищої освіти. *Ввічливість. Humanitas*, 3, 60-67, <https://doi.org/10.32782/humanitas/2024.3.9>
- Zhang, T. (2021).** Формулювання культури самоосвіти майбутніх учителів музичного мистецтва і вокально-хорової підготовки (Докторська дисертація, Національний педагогічний університет імені Драгоманова). <https://uacademic.info/ua/document/0821U100598>

References

- Vasylevska-Skupa, L. P. (2014).** Formation of communicative competence of future music teachers. Vinnitsa: Planer.
- Vasylevska-Skupa, L. P., Kravtsova, N. Ye., & Omelchenko, A. I. (2026).** Theoretical and practical principles of using innovative technologies in professional training of future music teachers. Vinnytsia: VDPU. <https://doi.org/10.31652/378.147-2026-1-164>
- Vasylevska-Skupa, L. P., Kravtsova, N. Ye., & Shvets, I. B. (2023).** Interdisciplinary integration as an important factor in professional training of future music teachers. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Serii: Teoriia i metodyka mystetskoï osvity*, 29, 50-57. <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series14.2023.29.06>
- Demchenko, Yu. (2019).** Self-educational competence is an integral part of the professional competence (activity) of a future teacher. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, 23(1), 154-159. <https://doi.org/10.24919/2308-4863.1/23.166160>
- Zabolotnyi, I. (2022).** Self-education of future music teachers in the process of professional training. *Molod i rynok*, 5(203), 138-142.
- Pereverzieva, O. (2021).** Formation of a culture of self-education of a future teacher of musical art in the process of conducting and choral training. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, 35(4), 274-279. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-4-41>

- Pushkar, L. F., Kohan, I. P., & Нламаздина, О. Р. (2024).** The problem of performing interpretation of a choral work in the process of professional training of a conductor-choirmaster. *Slobozhanski mystetski studii*, 2(5), 81-85. <https://doi.org/10.32782/art/2024.2.16>
- Rastrygina, A. M.** Conducting and choral training of a future teacher-musician in the contextual field of freedom pedagogy: to the formulation of the problem. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training...* 60, 299-306. <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2021-60-299-306>
- Sydoruk, I., & Korpach, N. (2024).** The essence and structure of self-educational competence of higher education students. *Politeness. Humanitas*, 3, 60-67. <https://doi.org/10.32782/humanitas/2024.3.9>
- Zhang, T. (2021).** Formation of a culture of self-education of future teachers of musical art in vocal and choral education. (Doctoral dissertation, National Pedagogical Dragomanov University). <https://uacademic.info/ua/document/0821U100598>

Про авторів

Наталія Кравцова, кандидат педагогічних наук, доцент, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна, e-mail: kravtsova65@ukr.net

Людмила Василевська-Скупа, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти імені Віталія Газінського, Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського, м. Вінниця, Україна, e-mail: lpvasylevska@gmail.com

Анетта Омельченко, кандидат педагогічних наук, доцент, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна, e-mail: omelchenkoanetta@gmail.com

About the Authors

Nataliia Kravtsova, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynsky State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine, e-mail: kravtsova65@ukr.net

Liudmyla Vasylevska-Skupa, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Vocal and Choral Training, Theory and Methods of Music Education Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine, e-mail: lpvasylevska@gmail.com

Anetta Omelchenko, PhD in Education, Associate Professor, Mykhailo Kotsyubynsky Vinnytsia State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine, email: omelchenkoanetta@gmail.com